

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2017-699

16.11.2017

If Skadeforsikring NUF

Motorvogn

Forbikjøring på motorsykkel – grovt uaktsom – avkortningens størrelse- fal § 4-9

I en oppoverbakke hvor veien gikk i en slak høyrekurve la sikrede seg ut for å kjøre forbi lastebilen foran. Han kolliderte da med møtende personbil og pådro seg store personskader. Sikredes motorsykkel til en verdi av kr 54 500 ble besluttet kondemnert. Selskapet avkortet erstatningen under kaskoforsikringen med 25 % med henvisning til grov uaktsomhet. Sikrede var uenig. Nemnda kom til at sikrede hadde opptrådt grovt uaktsomt og at erstatningen kunne avkortes med 25 %.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 13 625 (25 % av kr 54 500)

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på motorsykkel under kaskoforsikringen og spørsmålet om selskapet kan avkorte i erstatningen for grov uaktsomhet.

Sikrede (f. 1970) var involvert i en trafikkulykke den 21.6.16 kl. 14.30.

Uttrykningsrapporten skrevet av politibetjentene som ankom stedet kl. 14.39 har følgende omtale av hendelsesforløpet:

Ut fra forklaringene som har kommet frem er det et antatt hendelsesforløp. Mistenkte (sikrede) hadde kommet kjørende på K i retning mot T. Fornærmede kom kjørende på K i retning mot L. Mistenkte (sikrede) hadde kjørt forbi noen personbiler etter rundkjøringen i krysset. Han kom opp bak lastebilen og lå tett opp mot denne. Han la seg ut i motgående. Uvisst om dette var for å hente sikt, eller om det var et forsøk på å kjøre forbi. I det han er over i motgående treffer han umiddelbart fornærmede.

I rapporten fremgår også at det var "delvis overskyet på det tidspunktet ulykken skjedde. Det var ikke motsol på K hverken opp eller ned. Det var tørr og bar asfalt og mye trafikk begge veier".

I ambulansen ble det foretatt samtale/avhør av bilføreren som var involvert i ulykken, PK:

Hun kjørte i fartsgrensa. Hun er kjent på strekningen og syntes svingene på stedet er skumle, og vet at mange kjører fort der. Derfor kjører hun alltid rolig på stedet. Hun så plutselig en motorsykkel i sitt kjørefelt. (...) I og med at motorsykkelen kom veldig plutselig, rakk hun ikke gjøre noe. Hun hadde blikket framover på veien idet motorsykkelen kom i hennes kjørefelt, og tenkte mye da hun så den.

P husker det var en lastebil på stedet som kjørte oppover. Hun snakket med en i lastebilen etter ulykken. Hun vet ikke nøyaktig hvor hun og motorsykkelen var i forhold til lastebilen da kollisjonen skjedde.

P tror at ulykken skjedde ifm. at motorsykkelen gjorde en forbikjøring. Dette tror hun fordi det ville vært rart om motorsykkelen kjørte i feil kjørefelt dersom det ikke var ifm. en forbikjøring.

På spørsmål om hva slags hastighet P hadde da kollisjonen skjedde, svarte hun "50. Kanskje litt mindre".

Fra forklaringene avgitt av førerne av lastebilen som ble forsøkt forbikjørt, AM og AT, siteres:

Motorsykkelen hadde kjørt bak dem. Den hadde lagt seg over i motgående kjørefelt og forsøkt å kjøre forbi. Umiddelbart etter hadde de hørt et høyt smell. (...) Kollisjonen hadde skjedd i personbilens kjørefelt.

Det ble også foretatt avhør på stedet av SJ, som etter det opplyste kjørte varebil med henger rett bak lastebilen:

Vitnet forklarer at han kjørte oppover bakken da han så motorsykkelen bak seg i speilet. Foran vitne lå en trailer som kjørte sakte. Motorsykkelen kjørte forbi vitnet. (...) Deretter ga motorsykkelen gass og begynte å kjøre forbi lastebilen. Motorsykkelen kjørte rett ut på siden av lastebilen (jeg oppfattet det på vitnet som at motorsykkelen ikke hentet sikt før forbikjøringen startet. JCT).

Vitnet forklarte at kollisjonen skjedde idet motorsykkelen hadde kommet 2-3 meter forbi bakenden på lastebilen. (...) Merknad: (...) Vitne snakket brukbart norsk og han både forsto og gjorde seg brukbart forstått på norsk.

SJ ble også avhørt per telefon den 23.6.16:

(...) Vitne antok at lastebilen lå i ca. 35-40 km/t.

(...) Motorsyklisten lå da mellom vitne og lastebilen. Vitne husket at han tenkte at motorsyklisten lå for nærme lastebilen. Han antok at den lå ca. 3-4 meter bak lastebilen.

Motorsyklisten la seg deretter ut forbi bakenden på lastebilen. "Han prøvde ikke sakte først". Vitne mener at motorsyklisten kom ca. 2 meter forbi bakenden på lastebilen før den kolliderte i personbilen.

Kollisjonen skjedde i kjørefeltet til personbilen. Personbilen var på vei ned mot rundkjøringen. (...) Han tror at motorsyklisten bare lå mellom han og lastebilen i omtrent 40-50 meter før den forsøkte å kjøre forbi.

"Alt skjedde veldig fort, bare på et par sekunder".

I Statens vegvesens rapport til politiet etter trafikkulykken fremgår følgende:

Konklusjon

(...) Fører av MC foretok en forbikjøring av et vogntog på vei opp fra krysset til T, og i motgående kjørebane var det en personbil på vei nedover som ble truffet av MC. Forbikjøringen antas ha foregått i et område hvor det er en svak høyrekurve, og sikten har i tillegg blitt delvis skult av forankjørende vogntog. Dette skapte en uoversiktlig situasjon, hvor det ikke anses forsvarlig å foreta en forbikjøring.

Det var ikke blod på eller i hjelmen og låsen fungerer som tiltenkt. Dette samsvarer med at låsen ikke har vært festet forsvarlig før ulykken.

Det er ikke funnet tekniske feil eller mangler ved kjøretøyene som kan ha sammenheng med ulykken.

Vegens utforming og vegbane har ikke vært medvirkende årsak til ulykken

Det ble foretatt et telefonavhør av sikrede den 25.8.16:

Dagen uhellet skjedde husker siktede (sikrede) ingenting av. (...) Siktede (sikrede) forklarer at han kjører denne vegen nesten hver dag. Siktede kjører denne vegen som oftest når han skal til og fra arbeid. Siktede (sikrede) forstår ikke hvordan uhellet kan ha skjedd men han forstår at han må ha gjort en feil som har ført til at ulykken skjedde.

(...) Siktede (sikrede) sier ved gjennomlesing at det er mer korrekt og si at han er en forsiktig motorsyklist og ikke en dårlig motorsyklist. Siktede (sikrede) mener selv at han er en grei sjåfør i trafikken.

(...) Siktede (sikrede) erkjenner ikke straffeskyld for å ha kjørt uaktsom med sin motorsykel slik at han kolliderte med fornærmede sin bil. Dette fordi han ikke husker hva som har skjedd.

Sikrede ble ilagt forelegg for overtredelse av Vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3, samt tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en periode på ett år.

Skadene på sikredes motorsykel var så store at det ikke ble ansett økonomisk forsvarlig å reparere den. Selskapet tok derfor utgangspunkt i gjenanskaffelsesverdi kr 54 500 ved erstatningsberegningen.

Selskapet avkortet erstatningen for motorsykkelen med 25 % for grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9 annet ledd, mens erstatning for kjøreutstyret ble utbetalt uavkortet.

Sikrede krever dekning for skaden på motorsykkelen og avviser at han har opptrådt grovt uaktsomt og at det er grunnlag for avkortning i erstatningen. Sikrede viser til at det ifølge vegoppmerkingen var kort sikt, men verken ulovlig eller farlig å kjøre forbi på den aktuelle

strekningen. Det må også tas hensyn til at lastebilen foran kjørte i svært lav fart i oppoverbakke, og at det da verken var uforsvarlig eller grovt uaktsomt å kjøre forbi.

Sikrede erkjenner at han kunne sett seg bedre for før han la seg ut for å hente sikt, men mener dette er det eneste han kan bebreides for. Det dreier seg om et øyeblikk med uoppmerksomhet som inntreffer i trafikken hver eneste dag, og kan ikke regnes som grovt uaktsomt.

Subsidiært har sikrede anført at avkortningsprosenten er satt for høyt. Det er vist til at skyldgraden er lav og at han er påført alvorlig personskade.

Selskapet har anført at sikrede har opptrådt grovt uaktsomt og at det er grunnlag for avkortning etter fal. § 4-9. Risikoen ved bilkjøring tilsier generelt stor grad av aktsomhet, og aktsomhetskravet øker ved forbikjøring ved at føreren må ha god oversikt og forholdene må ligge til rette for forbikjøring, se FinKN 2016-403.

Sikrede kjørte forbi på en veistrekning med sving hvor sikten fremover ble ansett som for kort til vanlig forbikjøring, jf. at veien var merket med gul varsellinje. Forbikjøringen fremstår derfor som et markert avvik fra forsvarlig handlemåte, særlig når lastebilens plassering i veibanen foran sikrede medførte at sikten fremover ble blokkert, slik at kjøretøy i motgående kjørefelt ikke var synlig for ham.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan avkorte med 25 % i erstatningen pga. grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9 annet ledd.

Nemnda ser først på spørsmålet om det foreligger grov uaktsomhet.

På grunn av risikoen ved forbikjøring kreves stor grad av aktsomhet ved denne typen kjøring. Forbikjøring kan bare gjennomføres dersom man har god oversikt og farten kan holdes innenfor fartsgrensen, jf. FinKN 2012-504. Den aktuelle forbikjøringen fant sted på en uoversiktlig veistrekning markert med gul stiplet varsellinje for å signalisere dårlig sikt. I en slik situasjon bør man utvise tilbakeholdenhet med å kjøre forbi. Selv om sikrede kan ha lagt seg ut for å skaffe seg oversikt, var det kjøringen over i motsatt kjørefelt som skapte risikoen for kollisjon. Kollisjonen skjedde like etter at han la seg ut på siden av lastebilen, og han kan derfor ikke ha hatt tilstrekkelig oversikt over motgående kjørebane da han la seg ut. Sikten ble hindret både av den store lastebilen som lå foran og av at veistrekningen var svingete og gikk oppoverbakke. Nemnda mener denne forbikjøringen fremstår som et markert avvik fra forsvarlig handlemåte og ikke som et resultat av et øyeblikk med uoppmerksomhet som inntreffer i trafikken hver eneste dag, jf. også AKN-2479.

Avkortning kan da finne sted under hensyn til skyldgraden, skadeforløpet og forholdene for øvrig. Selskapet har avkortet med 25 %, og dette er i tråd med tidligere nemndspraksis, jf. blant annet avgjørelsene henvist til ovenfor, samt FinKN-2011-023 og AKN-2437. Omfanget av sikredes personskade er relevant for personforsikringene hans, men ikke for kaskoforsikringen. Nemnda mener avkortningen må godtas.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Ole Smedsrud (selskapsrepresentant),

Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).